

‘Η σπαρακτική ίκεσία μιᾶς χριστιανῆς μάννας

«**Ε**άλω ἡ Πόλις» ἐκείνη τὴν Τρίτην, 29 Μαΐου 1453. Ἡ Κωνσταντινούπολις, ἡ Βασιλεὺς τῶν Πόλεων, τὸ καύχημα τῆς Ρωμιοσύνης, ἔπεσε στοὺς Ὀθωμανοὺς. Βαθιά ἀπογοήτευση κατέλαβε τὸν χριστιανικὸ κόσμον. «*Εἰ καὶ ἀπὸ ξύλου ἢ ἐκ πέτρας ἄνθρωπος ἦν, οὐκ ἐδύνατο μὴ θρηνῆσαι*» (ιστορικὸς Δούκας). Ἀπαρηγόρητος ὁ λαὸς μας θρήνησε τὴ μεγάλη συμφορὰ:

*Πῆραν τὴν Πόλιν πῆραν
τὴν, πῆραν τὴ Σαλονίκη,
πῆραν καὶ τὴν Ἁγιά Σοφιά
τὸ μέγα μοναστήρι...*

Ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία μας, τὸ σύμβολο τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τοῦ Ἑλληνισμοῦ, καὶ ἡ Πόλις μας, ἡ κιβωτὸς τῆς Πίστης καὶ τοῦ Γένους μας, στὰ χέρια χιλιάδων φανατισμένων Ἀσιατῶν, ἔξωμοτῶν καὶ μουσουλμάνων. Ἄγριες σφαγὲς ἀκολούθησαν. Λεηλασίες καὶ ἀρπαγές, βεβηλώσεις ἱερῶν καὶ ὁσίων, βάρβαροι ἐξανδραποδισμοί, βίαιοι ἐξισλαμισμοὶ καὶ ξυλοδαρμοὶ γιὰ ἀλληλοπιστίες, ἀβάστακτες φορολογίες, φρικτὰ βασανιστή-

ρια, σκληροπάζαρα, κάτεργα, παιδομάζωμα, ἀγραμματοσύνη καὶ βαθὺ πνευματικὸ σκοτάδι ἀπλώθηκε σὲ ὅλη τὴν ἔκταση τῆς ὑπερχιλιόχρονης καὶ ἀκμαίας ἁλλοτε Βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας.

Μὰ ὅσο κι ἂν προσπάθησε στὰ τετρακόσια χρόνια τῆς μαύρης σκλαβιάς ὁ δεινὸς ἀλλόφυλος καὶ ἀλλόθρησκος κατακτητὴς, δὲν κατόρθωσε νὰ στραγγαλίσει τὴν ἑλληνικὴ χριστιανικὴ ψυχὴ. Ἐκείνη ἀκούμπησε τὸν πόνο τῆς στὰ χέρια τῆς Θεομήτορος, κι ἀνέβαινε ἢ παράκληση σὰν θυμίαμα στὸν Οὐρανό. Ἔτσι ἔμεινε *ἀδούλωτη*, ἐλπίζοντας στὴν εὐσπλαχνία καὶ τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ, ἐνῶ ἡ ἔθνικὴ συνείδηση ἐπαγρυπνοῦσε πιστὴ στὴ μακροθυμία Του. Κι ὅταν μὲ τὴν Ἑλληνικὴ Ἐπανάσταση ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, ἡ Παρηγορήτρια Παναγία ἔγινε πάλι Ὑπέρμαχος Στρατηγὸς καὶ Ἐλευθερώτρια τοῦ Γένους. Ἀλλὰ ἔμειναν στὶς ὑπόδουλες χώρες τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ ἀλύτρωτοι ἀδελφοὶ μας νὰ προσ-

δοκοῦν τὴ μεγάλη ὥρα, μὲ τὴν ίκεσία στὰ μάτια καὶ ἄσβεστη τὴ φλόγα τῆς πίστες στὴν ψυχὴ.

Αὐτὴ ἡ βαθιὰ τους πίστη στὸν Θεὸ τροφοδοτοῦσε συνεχῶς τὴν ἱστορικὴ μνήμη, καὶ ὡς φλογεροὶ Χριστιανοὶ καὶ γενναῖοι Ἑλληνας ζοῦσαν στὶς προγονικὲς τους ἐστίες μαρτυρικὴ ζωὴ κάτω ἀπὸ τὴ συγγὴ καταπίεση τῶν Τούρκων κατακτητῶν. Σὲ ἐκείνη τὴ φοβερὴ πραγματικότητα θὰ μᾶς μεταφέρει ἡ ἀνάγνωση μιᾶς ἐπιστολῆς, ὥστε νὰ νιώσουμε πόσο ὑπέφεραν καὶ ἀπὸ ποῦ ἀντλοῦσαν δύναμη καὶ παρηγοριὰ οἱ ἀδελφοί μας Ἑλληνας. Τὴν ἐπιστολὴ γράφει μιὰ Ἑλληνίδα χριστιανὴ μάννα, ἡ Ἀγγελίνα, ἀπὸ τὸ χωριὸ *Γκιόρδες*, στὸ ἐσωτερικὸ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας κοντὰ στὴν Κιουτάχεια, μὲ ἡμερομηνία *14 Φεβρουαρίου 1836*, καὶ τὴ στέλνει πρὸς τὸ *Πανελλήνιο Ἰερὸ Ἰδρυμα Εὐαγγελιστρίας Τήνου*. Πρὶν τὴ διαβάσετε –μὲ τὴ δική της ὀρθογραφία–, σᾶς παραθέτουμε ὀρισμένες διευκρινίσεις.

Εἶναι γνωστὸ ὅτι ἡ κατὰ θαυ-

“Ὅσο κι ἂν προσπάθησε στὰ τετρακόσια χρόνια τῆς μαύρης σκλαβιάς ὁ δεινὸς ἀλλόφυλος καὶ ἀλλόθρησκος κατακτητὴς, δὲν κατόρθωσε νὰ στραγγαλίσει τὴν ἑλληνικὴ χριστιανικὴ ψυχὴ. Ἐκείνη ἀκούμπησε τὸν πόνο τῆς στὰ χέρια τῆς Θεομήτορος, κι ἀνέβαινε ἢ παράκληση σὰν θυμίαμα στὸν Οὐρανό. Ἔτσι ἔμεινε *ἀδούλωτη*, ἐλπίζοντας στὴν εὐσπλαχνία καὶ τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ, ἐνῶ ἡ ἔθνικὴ συνείδηση ἐπαγρυπνοῦσε πιστὴ στὴ μακροθυμία Του. Κι ὅταν μὲ τὴν Ἑλληνικὴ Ἐπανάσταση ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, ἡ Παρηγορήτρια Παναγία ἔγινε πάλι Ὑπέρμαχος Στρατηγὸς καὶ Ἐλευθερώτρια τοῦ Γένους.

Δεκατρία χρόνια μετά την Εύρεση τῆς Ἁγίας Εἰκόνας, ἡ πονεμένη μάννα, «ἡ Ἀγγελίinna», ἀπευθύνεται στοὺς Ἐπιτρόπους τοῦ Πανελληνίου Ἱεροῦ Ἰδρύματος Εὐαγγελιστρίας Τήνου καὶ ἐκφράζει μὲ σπαραγμὸ τὴν ἰκεσία τῆς νὰ κρατήσουν τὸ παιδί τῆς κοντά τους, γιὰ νὰ μὴν πέσει στὰ χέρια τῶν Ὀθωμανῶν καὶ ἀλλοξοπιστήσι.

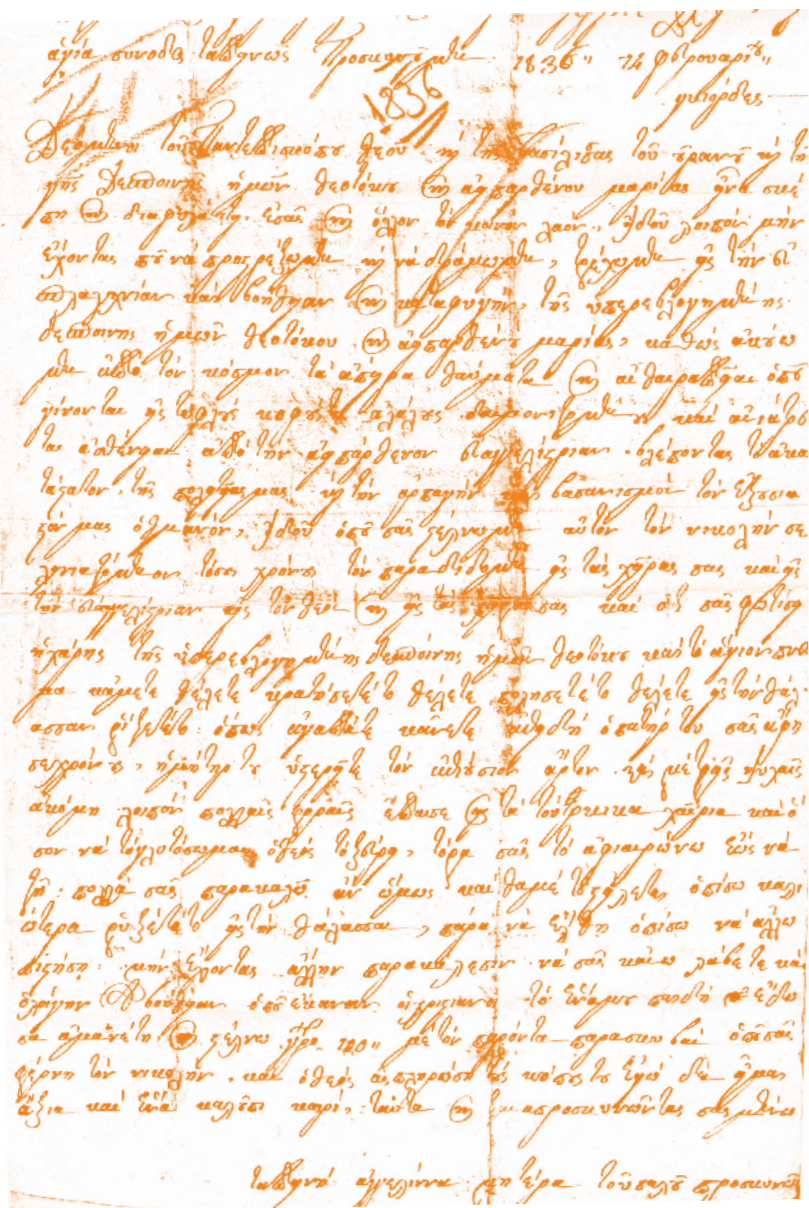

μαστὸ τρόπο Εὐρεση τῆς Ἁγίας Εἰκόνας τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου στὴν Τήνο, στὶς 30 Ἰανουαρίου 1823, θεωρήθηκε ἀπὸ τοὺς Πανέλληνες ἄριστος οἰωνὸς γιὰ τὴν ἀνάσταση τῆς ἐπαναστατημένης πατρίδας μας. Ἀπὸ τότε, ὀπληρχηγοί, καπεταναῖοι καὶ πλῆθος κόσμου, ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὸν εὐρύτερο καὶ ἀλύτρωτο Ἑλληνισμό, συνέρρεαν στὸ νησί νὰ προσκυνήσουν τὴ Χάρη Της, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐπικοινωνήσουν μὲ σκιρτήματα χαρῆς καὶ ἐνθουσιασμοῦ «οἱ ὑπὸ ζυγὸν ἀδελφοὶ μετὰ τῶν ἐλευθέρων». Δεκατρία χρόνια λοιπὸν μετὰ τὴν Εὐρεση τῆς Ἁγίας Εἰκόνας, ἡ πονεμένη μάννα, «ἡ Ἀγγελίinna», ἀπευθύνεται στοὺς Ἐπιτρόπους τοῦ Πανελληνίου Ἱεροῦ Ἰδρύματος Εὐαγγελιστρίας Τήνου καὶ ἐκφράζει μὲ σπαραγμὸ τὴν ἰκεσία τῆς νὰ κρατήσουν τὸ παιδί τῆς κοντά τους, γιὰ νὰ μὴν πέσει στὰ χέρια τῶν Ὀθωμανῶν καὶ ἀλλοξοπιστήσι.

Ὁ λόγος τῆς, χωρὶς παραγράφους, ρέει συγκλονιστικός. Ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ὡς τὸ τέλος, μιὰ ἀσταμάτητη ροὴ φλογερῆς πίστεως, θερμῆς ἰκεσίας καὶ μοναδικῆς καταφυγῆς στὸν Θεὸ καὶ τὴν Ἀειπάρθενο Θεοτόκο. Μιὰ ἐναγώνια κραυγὴ ἀπελπισίας καὶ ἀπόγνωσης, καὶ εὐχὲς ἀπ' τὴ ματωμένη καρδιά τῆς. Παραδίδει στὰ χέρια τῶν Ἐπιτρόπων, ἀφιερώνει «εἰς τὴν Εὐαγγελίστριαν καὶ τὸν Θεόν» τὸ παιδί τῆς, μόνο καὶ μόνο γιὰ τὴ σωτηρία τῆς ψυχῆς του. Διαβάστε τὴν ἐπιστολὴ πού

ἔγραψε ἡ δύστυχη χήρα Ἀγγελίinna, πρὶν ἀπὸ 180 χρόνια, μὲ τὴ δική τῆς, ἀδέξια ὀρθογραφία, καὶ ἴσως νιώσετε τοὺς κτύπους

τῆς καρδιάς τῆς ὡς παλμοῦς τοῦ ἀλύτρωτου καὶ ὑπόδουλου Ἑλληνισμοῦ.

«άγια σύνοδος ταπεινῶς προσκυνοῦμεν 1836 «14 Φεβρουαρίου» γκιόρδες Δεόμενοι τοῦ Πανεπόπου θεοῦ καὶ τῆς βασιλισσας τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀνπαρθένου μαρίας ἵνα σκέπη καὶ διαφυλίτη ἐσῶς καὶ ὄλον τὸν κοινὸν λαόν. Ἴδου λοιπὸν μὴ ἔχοντας ποῦ νὰ προστρέξωμεν καὶ νὰ δράμωμεν, τρέχωμεν εἰς τὴν εὐσπλαχνίαν καὶ βοήθην τῆς ὑπευρεβλογομένης δεσποίνης ἡμῶν θεοτόκου καὶ ἀνπαρθένου μαρίας, καθὼς ἀκούωμεν ἀπὸ τὸν κόσμον τὰ ἄππρα θαύματα καὶ αἱ θεραπείαι, ὅπου γίνονται εἰς τυφλοῦς, κοφοῦς, ἀλάλους, δαιμονιζομένους καὶ ἀνιάτρευται ἀσθένηαι ἀπὸ τὴν ἀνπαρθενον

Εὐαγγελίστριαν. βλέποντας τὸ ἀκατάστατον τῆς πολιτήας μας καὶ τὴν ἀρπαγὴν καὶ βασανισμό τὸν ἐξουσιαστόν μας ὀθωμανόν. Ἴδου ὅπου σῶς στέλλομεν αὐτὸν τὸν νικολήν, σεληνιαζόμενον τόσους χρόνους τὸν παραδίδομεν εἰς τὰς κηράς σας καὶ ὅτι σῶς φωτίση ἡ χάρις της ὑπερβλογομένης δεσποίνης ἡμῶν θεοτόκου καὶ τὸ ἅγιον πνεῦμα κάμετε θέλητε κρατήσετέ το θέλητε πωλήσετέ το θέλητε εἰς τὴν θάλασσαν ρίξετέ το ὅπως ἀγαπᾶτε κάνετε ἐπειδὴ ὁ πατήρ του σῶς ἄφησε χρόνους, ἡ μήτηρ του ὑστερῆτε τὸν ἐπιούσιον ἄρτον. καὶ με τρεῖς ψυχαῖς ἀκόμη λοιπὸν πολλοῖς φοραῖς ἔπαισε εἰς τὰ τούρκικα χαίρια καὶ ὄσον νὰ τὸ γλυτόσω-

μαι ὁ θεὸς τὸ ξεύρει, τόρα σῶς τὸ ἀφαιρῶν ἔως νὰ ζῆ πολλὰ σῶς παρακαλῶ. ἂν ὄμως καὶ θὰ με τὸ σίληται ὀπίσω καλιώτερα ρύξετέ το εἰς τὴν θάλασσαν, παρὰ νὰ ἔλθῃ ὀπίσω νὰ ἀλλωπιστήση (ἀλλοξοπιστήσει) μὴν ἔχοντας ἄλλην παρακάλεσιν νὰ σῶς κάνω λάβετε καὶ ὀλοίγην βοήθην, ὅπου ἔκαναν οἱ χριστιανοὶ τὶ ἔνα μου παιδὴ ἔδωσα ἀμανέτη, καὶ στέλλω γρόσια 100 με τὸν παρόντα παρασκυβὰ ὅπου σῶς φέρνη τὸν νικολήν. καὶ ὁ θεὸς ἄς πληρώση τοὺς κόπους του Ἐγὼ δὲν ἤμαι ἄξια καὶ ἔνα καλοῦπι καιρί, ταῦτα καὶ ξαναπροσκυνώντας σας μένω ταπεινὴ ἀγγελίνα μητέρα τοῦ σαλοῦ προσκυνῶ».

Ἄλλεπάλληλα τὰ συναισθήματα ἀναπνδοῦν ἀπὸ μέσα μας. Τραγικὴ ἡ ὀδύνη τῆς μάννας, ποῦ ἀποδέχεται καρτερικά, χωρὶς παράπονο, τὴ δοκιμασία τοῦ ἄρρωστου παιδιοῦ της. «Γεννηθῆτω τὸ θέλημά Σου», ὀμολογεῖ, ἀφοῦ ἔτυχε ἡ φοβερὴ ἀσθένεια. Ἐκεῖνο δὲν μπορεῖ νὰ ὑπερασπίσει τὸν ἑαυτὸ του. Ἡ ἴδια εἶναι ἀνίκανη νὰ τὸ προστατεύσει «ἀπὸ τὴν ἀρπαγὴ καὶ τὸν βασανισμό τῶν ἐξουσιαστῶν Ὀθωμανῶν». Καὶ ὡς γνήσια ὀρθόδοξη ζητᾶ τὴ λύτρωση, παραδίδοντας τὸ σπλάγχνο της στὰ χέρια τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Θεομήτορος. Πιστεύει στὴν εὐλάβεια τῶν Ἐπιτρόπων ὡς ἀνθρώπων

Ἄ ὀλόγος της, χωρὶς παραγράφους, ρέει συγκληονιστικός. Ἄπὸ τὴν ἀρχὴ ὡς τὸ τέλος, μιὰ ἀσταμάτητη ροὴ φλογερῆς πίστης, θερμῆς ἱκεσίας καὶ μοναδικῆς καταφυγῆς στὸν Θεὸ καὶ τὴν Ἄειπαρθενο Θεοτόκο.

Μιὰ ἐναγώνια κραυγὴ ἀπελπισίας καὶ ἀπόγνωσης, καὶ εὐχὲς ἀπ' τὴ ματωμένη καρδιά της. Παραδίδει στὰ χέρια τῶν Ἐπιτρόπων, ἀφιερώνει «εἰς τὴν Εὐαγγελίστριαν καὶ τὸν Θεόν» τὸ παιδί της, μόνο καὶ μόνο γιὰ τὴ σωτηρία τῆς ψυχῆς του.

Γιὰ τὴν ταπεινὴ Ἀγγελίνα τὸ 1836 ἡ Θεοτόκος ἦταν, ἀλλὰ καὶ παραμένει σὲ ὅλες τὶς ἐποχές, *«ἡ ἐλπὶς καὶ προστασία καὶ καταφυγὴ τῶν Χριστιανῶν, τὸ ἀκαταμάχητον τεῖχος, τῶν καταπονουμένων ὁ λιμὴν ὁ ἀχείμαστος»*. Ἀπὸ τὴ φηλογερὴ πίστη τῆς Ἀγγελίνας ἔχει ἀνάγκη καὶ ἡ δική μας ἐποχή, γιὰ νὰ σταθοῦμε ὄρθιοι στὴ λαίλαπα τῶν καιρῶν!

ἀφοσιωμένων στὴν Ὑπεραγία Θεοτόκο καὶ ἐπικαλεῖται τὸν φωτισμὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. *«Ὅ,τι σᾶς φωτίσει κάμετε, θέλετε κρατήσετέ το, θέλετε πουλήσετε το, θέλετε εἰς τὴν θάλασσα ρίξετέ το»*. Ἀρκεῖ νὰ μὴ γυρίσει πίσω στὸ χωριὸ Γκιόρδες, κάτω ἀπὸ τὸν κατακτητὴ, καὶ ἀλλοξοπιστήσῃ! Ἡ Ἀγγελίνα θυσιάζει τὸ παιδί της γιὰ ὅλη του τὴ ζωὴ, γιὰ νὰ νοιάζεται ὄχι νὰ σωθεῖ τὸ σῶμά του σὲ τούτη τὴ ζωὴ, ἀλλὰ νὰ σωθεῖ ἡ ψυχὴ του γιὰ τὴν αἰώνια Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν... Φτωχὴ γυναίκα, χήρα, μὲ στερήσεις ἀλλὰ καὶ μὲ τὴ συμπαράσταση τῶν χριστιανῶν, στέλνει τὸ τάμα της καὶ τὸ περισσεύμα τῆς καρδιάς της σὲ εὐχὴς μὲ συναίσθηση γιὰ τὴν ἀναξιοτήτά της.

Δὲν ἔχομε περισσότερα στοιχεῖα γιὰ τὴν τύχη τοῦ Νικολῆ, ἀλλὰ πιστεύομε ὅτι ὑπὸ τὴ σκέπη τῆς Θεομήτορος ἔζησε μὲ γαλήνη. Τὸ ἱστορικὸ *«τῆς Εὐρέσεως τῆς πανσέπτου Εἰκόνας»* ποὺ κυκλοφόρησε τὸ 1833 ἀναφέρει ὅτι στὸν περίβολο τοῦ Ναοῦ ὑπῆρχαν *«νοσοκομεῖα διὰ τοὺς ἀσθενεῖς καὶ ξενοδοχεῖα διὰ τοὺς πένητας, οἱ ὅποιοι δὲν λείπουν ποτὲ ἀπὸ τὸ ἱερόν τοῦτο κατάστημα, τρεφόμενοι καὶ περιποιούμενοι διὰ τῆς ἐπιμελείας τῶν Ἐπιτρόπων...»*. Ἐκεῖ κατέφευγαν πολλὰ ὄρφανὰ καὶ ἀπροστάτευτα προσφυγόπουλα ποὺ γλίτωναν ἀπὸ τοὺς Τούρκους *«καὶ ὁ Ναὸς τῆς Εὐαγγελιστρίας εὐαγγελιζόταν τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ πρὸς*

τοὺς πονεμένους» (π. Ἡλίας Ματρογιαννόπουλος).

Γιὰ τὴν ταπεινὴ Ἀγγελίνα τὸ 1836 ἡ Θεοτόκος ἦταν, ἀλλὰ καὶ παραμένει σὲ ὅλες τὶς ἐποχές, *«ἡ ἐλπὶς καὶ προστασία καὶ καταφυγὴ τῶν Χριστιανῶν, τὸ ἀκαταμάχητον τεῖχος, τῶν καταπονουμένων ὁ λιμὴν ὁ ἀχείμαστος»*. Ἀπὸ τὴ φηλογερὴ πίστη τῆς Ἀγγελίνας ἔχει ἀνάγκη καὶ ἡ δική μας ἐποχή, γιὰ νὰ σταθοῦμε ὄρθιοι στὴ λαίλαπα τῶν καιρῶν! Ἡ *«Βασίλισσα τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς»* ἀδιαλεί-

πτως πρσεβεύει στὸν Υἱό Της τὸν μονογενῆ γιὰ τὴ σωτηρία μας, καὶ ἐμεῖς μὲ ζέση ψυχῆς ὡς τὸν παρακαλέσομε: *«Δεῖξον τὴν φιλοφροσύνην Σου, ἐλεῆμον, δέξαι τὴν τεκοῦσάν Σε Θεοτόκον πρσεβέουσαν ὑπὲρ ἡμῶν, καὶ σῶσον, Σωτὴρ ἡμῶν, λαὸν ἀπεγνωσμένον!»*

Α. Κ. ΚΟΡΝΑΡΟΥ-ΚΑΛΑΜΑΡΑ

ΠΗΓΗ: Ἀρχεῖα Πανελληνίου Ἱεροῦ Ἰδρύματος Εὐαγγελιστρίας Τήνου.

Ἡ ἀναζήτηση

Εἶσαι *«ὁ πανταχοῦ παρὼν καὶ τὰ πάντα πληρῶν»*.

Πλημμυρίζεις ὀλάκερο τὸ σύμπαν, τὸ κάθε μὀριό του, τὴν ὕπαρξή μου, τὴν κάθε ἴνα της.

Ὅμως ἐγὼ σὲ κάποιες στιγμὲς Σὲ χάνω, Κύριε, στοῦ δρόμου τὶς ἀπόμενες στροφές. Σὲ χάνω στὰ καλντερίμια τῆς ζωῆς τὰ δύσκολα.

Κρύβεσαι πίσω ἀπὸ τὰ νέφη τῶν παθῶν καὶ τῶν λαθῶν μου, πίσω ἀπὸ τῶν ἀμαρτημάτων μου τὴ σκοτεινιά. Σὲ χάνω καὶ Σ' ἀναζητῶ ἐπίμονα ξανά.

Σὲ ψάχνω στῆς συνειδητῆς ζωῆς μου τὴν ἐπιφάνεια, ἀλλὰ καὶ στὰ ἀπύθμενα τοῦ ἀσυνειδητοῦ μου βάθη. Σ' ἀναζητῶ στῆς πεπτωκυίας μου φύσης τὴν ἐπίγνωση, στὴν ὥρα τῆς ὀδύνης μου καὶ στῆς χαρᾶς μου τὸ ξεχείλισμα, στοῦ Λόγου τὴ γνώση καὶ τὴ σοφία, ζητῶ νὰ σ' εὕρω στὴ λατρεία, *«προσκατεροῦσα τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει»*.

Δὸς μου, Κύριε, *«καρδίαν ἐπίπονον εἰς ἀναζητήσιν Σου»*.

Μοναχὴ ΘΕΚΛΑ